

ערבי פסחים פרק עשירי פסחים קיד.

מסורת הש"ס

רבי יצחק ז"ר אחא דשמעמסא. רבי יצחק סתם האמור באגדתא
 ר' יצחק בן פנחס הוא: **סמעו** נא אחיי. דשמעמא בן אחא: **ונברך**
רודף עיניך. מתארוז לאכול כל שעה שהורגלת: **קקולי**. ירקות:
קקולי דמסא. על אשפות העיר מקום שאר בני העיר יושבין
 הואיל ו ואין מוצינין לו כלום:

בַּתְנִי מִצְדָּךְ עַל הַיָּין. וְהִנֵּה
 לְמַקְדֶּשׁ עַל הַפֶּתַח: גְּבוֹ' שְׂהִינִי גֹרֶם
 לְקִדּוּשׁ שְׂהִיאֲמַר. שֶׁאֵם אֵין לוֹ יֵין
 אִם פֶּתַח אֵינוֹ מְקַדֵּשׁ: **בַּתְנִי**. הִנֵּינוּ
 לְפָנָיו. יִרְקוּת: מִטְבֵּל בַּחֲזוּרָה. וְזוֹ
 לְשׁוֹן הַגְּמָרָה כְּדֵמִיתָ לְעֵיל (דף קד) שֶׁ
 הַשֵּׁמֶשׁ מִטְבֵּל בְּבִנְיַי מַעֲיִים לְפִי שֶׁלֹּא
 מֵאֲכָלָם עַיִן טִיבּוֹל: מִטְבֵּל בַּחֲזוּרָה.
 כְּלוּמָר אִם אֵין שֶׁם יִרְקָ אַחֵר מִטְבֵּל
 הַחֲזוּרָה בַּחֲזוּרָה וְאוֹכֵל: עַד שְׂמִיגָע
 לְפַרְפְּרֵה הַפֶּתַח. קוֹדֶם שְׂחִיגָע לְאוֹתָהּ
 חֲזוּרָה שְׂהוּא אוֹכֵל אַחֵר הַמֶּנֶּה שְׂהוּא
 מִצְדָּךְ עֲלֶיהָ עַל אֲכִילַת מִרּוֹר. וְטִיבּוֹל

מוסף רש"י

[illegible]

מוסף תוספות

- א. שפסך כוורתי. 'מוס'
 ב. מל. בר. שפסעריק
 חסוקן לז. משוש. 'מוס'
 ג. שבא לחלוק על דבר
 תורה ודרכי אורח ימים
 ד. לשמות. 'מוס' צ"ח
 ה. דאגן נמי לא קיימא לן
 כח קול דר. אליעזר. 'מוס'
 ו. מבי לן ש. 'מוס' צ"ח
 ז. מרקאמר תורה לא בשמים
 ח. כרבי יונה נולד תורה
 ט. מסיני. 'מוס' צ"ח
 י. [ד]ליכא קשא. 'מוס'
 יא. דבהאי גזירה
 יב. ארמין אבמי [למן קט.]. 'מוס' צ"ח

וַיֵּאָמֶר מִיָּסֵב בַּסְּעוּדָה מִצוּר. הֵייוּ סְעוּדָה מִלֵּילָה דְלֹאֲמַר בְּמִדְרַשׁ
 דְּלִילּוֹל מַדְיָה שֶׁל יִהְיֶהס וּסְעוּדָה יִשְׁאוּלֵּין בְּמִתָּא וְכַן כֵּהן לִכְהֵן
 וְדוֹקָא שִׁישׁ שֶׁסְּ בְּנֵי אֲדָם מֵהוֹגֵינן כְּלֹאֲמַרְיֵין צוּר צוּר (מְדַרְשֵׁין דף כג.)
 נִקְיֵי הַדַּעַת שֶׁצִּירֻשָּׁלַיִם לֹא הָיוּ מִסּוּבִין בַּסְּעוּדָה אֲלֵא כֵּן יוֹדְעִין
 מִי מִיָּסֵב עֲמַהֶס:

מזמרתא הוא רבי יצחק
מנדי⁽⁶⁾ (שמעו נא אחיי
חנה א"ר יוחנן משמיה
אכול בצל ושב בצל
למד ממנו דעלמד ממנו
אמרין (אבות פ"ו) דידו (שאלו) [קראון]
רבו אלפיו ערס שלל למד אלל
שני דברים מאחיותופל:

דאמר אין משגיחים בבת קול.
ואת מאי שנא דק"ל

אמר מתלא מתלין
תא משי בעליתא
קלי דמתא שכיב:
ראשון ב"ש אומרים
כך מברך על היין
על היין ואחר כך
ת"ר דברים שבין ב"ש
מרים מברך על היום
ומפני שהיום גורם ליין
ועדיין יין לא וב"ה
אמר מברך על

הביאו לפניו: פי' רש"ס ירקום.
ואין גראה מדלג קמני
זהדיק הביאו לפניו חזרת דקמני
בסמוך הביאו לפניו מזה וגראה כפי'
ר"ס הביאו לפניו שלחן שהרי אין
מביאין השלחן על חלק קדוש ועל
השלחן מונח החזרת:

מטבל בחזרה. כלומר אולם החזרה בטיבול כמו השמש מטבל בצני מעים וכן מטבל בירקות ובקרא נמי משמע הכי כי תקרי שפוך עיניך (ירמיה ד) שמנחת הפוך צעיים ופי' רש"י דהאי טיבול לאו בחזרות דהא אכתי לא בא דקדמתי ספא הציאו לפניו מזה וחזרת וחזרת ואין זה ראה דהא קמתי הכא חזרת ומניא

רבינו חננאל

וְסוֹמְכִין שְׁמַעוֹנִי אַחֵי זַמְבִּי
 אֲנִיכֹרֶכֶּן כִּי אָחָה הָיָה
 בְּעַל הַשְּׁמֵרִיתָּהּ. כָּמֹן דֹּאטֶל
 אֲלֵהָתָּה שְׁמֵרִיתָּהּ בְּעִלְיָתָּה.
 כְּלוּמָר, מִי מִשְׁנֵהוּ לְקוֹלֶת
 בְּשִׁמּוֹן בְּאֶשְׁרָא.
 וְאֹכֵל, מִתְּחַבָּבָה עֲלֵיהֶם
 כִּי יֵאָדָּר הַקֶּצֶב וְיֵאָדָּר
 לִי אֵינִי מֵינִיחַ עַל שְׁתֵּנִּי
 יְלִי דִמִּי הַבֶּשֶׂר. אֲבָל מִי
 שְׂדֵה. וְיִשְׁנֶה לְאֹכֵל יִרְקוֹת
 שְׂדֵה. אֲבִישְׁפָּא וְאֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ.
 שְׂאָן מִי נוֹשֵׂה בִּי
מַתְנִי מִגּוֹ לִי כּוֹס רֶאשׁוֹן
 בִּישׁ זֵינִי מִבְּרַךְ עַל הַיּוֹם
 וְכִי בִישׁ אֲמִי מִבְּרַךְ עַל
 הַיּוֹם וְאֶחָד כִּי מִבְּרַךְ עַל
 הַיּוֹם. תִּרִּי דְּבִרִּים שְׁבִין
 בִּישׁ זֵינִי כְּסוּדוֹהִי, בִּיה
 אֲמִי מִבְּרַךְ עַל הַיּוֹם וְאֶחָד
 כִּי מִבְּרַךְ עַל הַיּוֹם, שְׁחִין
 גִּירוֹם לְקוֹדֶשֶׁת שְׂתֵּאמֶר.
 אֲמִי אֵינִי תִרִּי תִרִּי
 בְּרַבִּת חֵינִי אֵינִי תִרִּי
 תִרִּי וְשֵׁאִינוֹ תִרִּי תִרִּי
 אֲקוּס. וְחִלְתֵּל כְּבִיָּה,
 אֲקוּסִיקָד עַל יְהוֹשֻׁעִי הָאֵל
 מִמִּשְׁכִּיחַ כִּי
 קוּל. דִּמִּי אֲדַמְרֵךְ כִּי חֲבָבָה
 כְּבִיָּה. הִיֹּאֵר לְפָנֵינוּ מִטְבֵּל
 בְּחֻזֵּת, פִּי, הִיֹּאֵר לְפָנֵינוּ
 שְׁלֵחֹן מִטְבֵּל הִיֹּאֵר לְפָנֵינוּ
 בְּחֻזֵּת וּמִבְּרַךְ בְּחֻזֵּת
 מִי הִדְרִינִי. וּמִסְפִּיק עַל
 שְׂמִיעִי לְפִרְפֶּרֶת הַפֶּתַח,
 וְהָיָה עַת אֲכִילֵת הַמִּצֵּה.
 הִיֹּאֵר לְפָנֵינוּ מִצֵּה חֻזֵּת
 וְחֻזֵּת.

הטעביל צחרוסת משום קפא ומיאו היכא דהטיבול ראשון הוי זשאר ייקות¹ אין צריך טעבול צחרוסת אללא אז צחומנן אז צחומנן ומלחמא כמא שהיה נובא ר"ת דהא אומר בגמרא דחרוסת משום קפא וליכא קפא אללא צמרור וכ"ש לר"א בר דקוק דקאמר מזה זכר לטיט דלא שייך אללא צמרור לזכר דוימררו את חייהם צחומנן (שמות ב) ועוד דלא שייך מזה שטיבול ראשון אינו אללא להיכירא ודלא כה"ר יוסף שעשה בקדרו וטיבול צחרוסת וכן רבינו שלמה בסידרו וה"ר שמעיה: **עד** שמיני² צפרפרת הפת. פרפרת קרי המרור שאוכל אחר המזה ופרפרת כלומר ממשכת המכלל כמו פרפראות לחמכה (אבות פ"ג מ"ח) שטיקומ ומשיכות הלכ למחלל ומדקרי למרור פרפרת הפת רמז צמשה דמנה קודמת למרור כדאמר בגמרא:

הביאנו לפנינו מצוה. לפי שעקרו השלחן לפני מי שאומר הגדה ועושה הסדר קמנו הביאו לפנינו מצוה ועקירת שלחן היא כדי שישאל הבן ואביו עונה לו עדיין יביאו שלחן לעשות טיבול שני והבן ישאל למה אנו מטבילים שני פעמים ומיד כשעוקרין מחזירין לפניו והמנה והמורו עליו שהרי נרץ לומר בהגדה מצוה זו מרור זה וכדאמר (לעיל לו. ו) למקן דף קטו: לחם עוני שעוין עליו דברים הרבה: **אע"פ** שאין חרוסת מצוה. ואם תאמר אמאי לא אחי חרוסת דרשות ומטביל חזרת דמלוה? א"ל דכיון דכל עיקר מרור לא ניתקו רק בטיבול בחרושת משום קפא לא מקרי בטיבול בכך: זלמן

וסת הוא דקדקתי לקמן הביאו לפניו מזה וחזרת וחזרת מכלל ורק אחר מטבל בחזרת ואובל: עד שמגיע לפרפרס הפס. קודם ורד בדכתיב על מות ומוריס (במדר ע) בתחלה מזה ואח"כ מרור. וכול ירק קודם סעודה: הביאו לפניו. אחר אותו מיובל: מזה וחזרת ה למה מייתי לה: שני טעמין. בגמרא [ע"כ] מפרש כנגד מזה ג' זמ

נפרע: קלוי: ירקות: חקיקי:
דמא: על אשפות (הנהר) [העיר] מקום ששאר בני העיר יושבין הוא
 יושב ועל תוכפין לו כלום: **בתנ"י:** על סיון. והוא הדין למקדש על
 יפת. וטעמו מפרש בגמרא: **גמ'** **זדרים שצין ציט שמאי** וז"ל
בסעודה: הכא לא חשיב אלא חדר מפלוגמאיהו אבל בצמ' צדקות
 (דף נא:) איכא טובא: גורס **ליין שיבא.** קודם סעודה: **וכנר קידש**
היום. טעם אחר נותן לדבריו דמשקיבלו עליו"י מילאת הכוכבים קידש
 היום ועדיין לא בא יין לשלחו וכשם שקודם לכניסה כך קודם
 לזריכה: **סמין** גורס לקידוש **סמאימר.** שאם אין לו יין או פת אינו
 מקדש והמקדש על הפת במקדש על היין וזריכת הפת קודם: **סדיר**
קודם. בצמ' זבחים"ט נפלא לן מהאי קרא דכתיב צמוספין"ט מלמד
 עולה בזוקר אשר לעולה התמיד מלמד שמעמ לאחר שהקריב
 התמיד הקריב המוספין וקא דרשין אשר לעולה התמיד קרא ימירא
 הוא אתא למילף דצבציל שהוא תדיר הקדימו הכתוב ומכאן אתא דן
 לכל התדירין: דהא נפלא צ"ק. במסכת עירובין צ"ק"ט: **ור'**
יהושע היא. צ"מ צפרק הוהב"ט גבי תנור שחתכו חוליות עמד
 ר' יהושע ואמר אין משתמשין"ט צ"ק והלכך לדידה הוהנך לומר

זו הייתה כ"ה שבשחר מחשוקת ד"ש וז"ה שנה הוקבע בפירוש הלכה כ"ה ס"ל שהרואה לעשות כדברי ד"ש עושה וכדברי ד"ה עושה כדמניא באלו טריפות (חולין מד.) ומוקמינן לה אליבא דר' יהושע ברתנ' הניאו לפניו. הירקות אחר שצריך על היין: מטבל בחורם. וזה לשון הגמרא כדמניא לעיל (דף קז:) השמש מטבל בצני מעיים לשון מהכלם על ידי טיבול. והאי טיבול לאו בד צדיין לא הביאו. והך חזרת לאו דוקא אללא אלא (כן) לאו שם שגיע לאותה חזרת שהוא אוכל אחר מזה שהוא מצדל על אכילתו וטיבול ראשון זה כדי שיכיר מינוק וישאל לפי שאין בני אדם רגילין וב' כפצילין אע"פ שאין חרוסם מזה. ובגמרא"י פריך הואיל ולא מ

(א) נראה ד"ל ר' יצחק הזכור
בשמעת' בן אחא הוא בעל
השמועה.